Klokkenluidersregeling

o.b.v. modelregeling Brancheorganisaties Zorg 2017

A. inleiding en toelichting op de regeling

Inleiding

Deze regeling draagt eraan bij dat Adullam zorgvuldig omgaat met een vermoeden van een misstand. In deze regeling komt tot uitdrukking dat melders van potentiële misstanden die te goeder trouw handelen, bescherming verdienen.
Voor Adullam is een voorziening voor het intern melden van vermoedens een belangrijk instrument om zo nodig haar verantwoordelijkheid te nemen. Een goede regeling draagt daarmee bij aan een open organisatiecultuur waarin de medewerkers van harte staan achter hun organisatie en daar loyaal en respectvol mee omgaan.

Uitleg medewerkers/cliënt(vertegenwoordigers) Adullam

Als een medewerker een keer een fout maakt, is dat nog geen misstand. Een persoonlijk arbeidsconflict ook niet. Een misstand is een ernstige situatie die meerdere mensen treft. Een milieudelict bijvoorbeeld, of fraude. Bij het vermoeden van een misstand is het dus kenmerkend dat het ernstige aangelegenheden betreft die niet binnen normale werkprocessen en/of met de eigen leidinggevende kunnen worden opgelost.

De klokkenluidersregeling is vooral bedoeld ter bescherming van werknemers bij vermoedens van bijzondere misstanden binnen Adullam. Onder de definities in hoofdstuk 1 wordt beschreven waar het dan om gaat. Voor klachten of ontevredenheid heeft Adullam het beleid ‘Handelen bij ongenoegen, ongewenst gedrag, klachten en misstanden’ en een klachtenregeling. Voordat je de handelt volgens deze klokkenluidersregeling is het goed om na te gaan of de klachtenregeling niet van toepassing is. Lees hiervoor het document ‘Handelen bij ongenoegen, ongewenst gedrag, klachten en misstanden’.

Dit document is onderverdeeld in 3 delen:

A. Inleiding en toelichting
B. Inhoud van de klokkenluidersregeling
C. Toelichting op de artikelen van de klokkenluidersregeling

B. Inhoud klokkenluidersregeling

Hoofdstuk 1: Definities

Artikel 1: Definities

In deze regeling wordt verstaan onder:

1) werknemer: de werknemer die krachtens arbeidsovereenkomst dan wel degene die anders dan uit hoofde van een arbeidsovereenkomst arbeid verricht of heeft verricht ten behoeve van Adullam.
2) een vermoeden van een misstand: het vermoeden van een werknemer dat binnen Adullam sprake is van

een misstand voor zover:

a) het vermoeden gebaseerd is op redelijke gronden, die voortvloeien uit de kennis die de werknemer bij Adullam heeft opgedaan of voortvloeien uit de kennis die de werknemer heeft gekregen door zijn werkzaamheden bij een ander bedrijf of andere organisatie, en
b) het maatschappelijk belang in het geding is bij:
    i) een (dreigende) schending van een wettelijk voorschrift, waaronder een (dreigend) strafbaar feit,
    ii) een (dreigend) gevaar voor de volksgezondheid,
    iii) een (dreigend) gevaar voor de veiligheid van personen,
    iv) een (dreigend) gevaar voor de aantasting van het milieu,
    v) een (dreigend) gevaar voor het goed functioneren van de openbare dienst of een onderneming als gevolg van een onbehoorlijke wijze van handelen of nalaten,
    vi) een (dreiging van) bewust onjuist informeren van publieke organen,
    vii) een (dreigende) verspilling van maatschappelijke/collectieve middelen,
    viii) (een dreiging van) het bewust achterhouden, vernietigen of manipuleren van informatie over de onder i tot en met vii genoemde feiten;

3) melder: de werknemer die conform deze regeling een melding van een vermoeden van een misstand doet;
4) Raad van Bestuur: degene die is benoemd als het bestuur van Adullam;
5) Raad van Toezicht: degenen die zijn benoemd als lid van de Raad van Toezicht van Adullam;
6) adviseur: de adviseur is iedere natuurlijk persoon die het vertrouwen van de melder geniet en op wie uit hoofde van zijn beroep of ambt een geheimhoudingsplicht rust omtrent het aan hem/haar gemelde;
7) externe derde: iedere organisatie of vertegenwoordiger van een organisatie die naar het redelijk oordeel van de melder het meest in staat mag worden geacht direct of indirect de vermoede misstand te kunnen oplossen of te doen oplossen en derhalve het meest in aanmerking komt om de externe melding van het vermoeden van een misstand bij te doen;
8) Huis: Huis voor klokkenluiders als bedoeld in artikel 1 sub a van de Wet Huis voor klokkenluiders;
9) Afdeling advies van het Huis voor Klokkenluiders: de afdeling advies van het Huis, bedoeld in artikel 1 sub c van de Wet Huis voor Klokkenluiders;
10) Afdeling onderzoek van het Huis voor Klokkenluiders: de afdeling onderzoek van het Huis, bedoeld in artikel 1 sub c van de Wet Huis voor Klokkenluiders.

Artikel 2: Informatie, advies en ondersteuning voor de werknemer c.q. melder

De werknemer c.q. de melder kan een adviseur in vertrouwen raadplegen over een vermoeden van een misstand en zich desgewenst door deze adviseur laten vertegenwoordigen.
Ter zake het vermoeden van een misstand kan de werknemer c.q. de melder de Afdeling advies van het Huis voor Klokkenluiders verzoeken om informatie, advies en ondersteuning inzake het vermoeden van een misstand.

Artikel 3: Interne melding

Tenzij sprake is van een uitzonderingsgrond als bedoeld in Artikel 7 lid 2 van deze regeling, dient de melder de melding van een vermoeden van een misstand intern te melden bij de Raad van Bestuur van Adullam, volgens de in deze regeling beschreven interne procedure.
Indien de melding van een vermoeden van een misstand het functioneren en/of het handelen van de Raad van Bestuur betreft, vindt de melding plaats aan de Voorzitter van de Raad van Toezicht van Adullam.

Artikel 4: Vastlegging van de interne melding

De melder doet de melding schriftelijk bij de Raad van Bestuur, en in geval lid 2 van artikel 3 van toepassing is, bij de Voorzitter van de Raad van Toezicht.
Indien de melder de melding van een vermoeden (deels) mondeling doet bij de Raad van Bestuur, en in geval lid 2 van artikel 3 van toepassing is, bij de Voorzitter van de Raad van Toezicht, draagt deze, in overleg met de melder, zorg voor een schriftelijke vaststelling hiervan en legt deze vastlegging ter goedkeuring en

ondertekening voor aan de melder. De melder ontvangt van de schriftelijke vastlegging een afschrift.
De Raad van Bestuur respectievelijk van de Raad van Toezicht stuurt binnen één week na ontvangst van de melding een ontvangstbevestiging aan de melder. In de ontvangstbevestiging wordt gerefereerd aan de oorspronkelijke (mondelinge) melding.

Artikel 5: Vertrouwelijkheid melding en identiteit van de melder
De Raad van Bestuur, respectievelijk de Raad van Toezicht draagt/dragen er zorg voor dat de informatie over de melding zodanig wordt bewaard dat deze fysiek en digitaal alleen toegankelijk is voor degenen die bij de behandeling van de melding betrokken zijn.
Al degenen die bij de behandeling van een melding betrokken zijn, maken de identiteit van de melder niet bekend zonder uitdrukkelijke schriftelijke instemming van de melder en gaan met de informatie over de melding vertrouwelijk om.

Artikel 6: Standpunt
Nadat de melding is gedaan, verricht de Raad van Bestuur respectievelijk de Raad van Toezicht een zorgvuldig onderzoek naar het gemelde vermoeden van een misstand. Tijdens het onderzoek zal de Raad van Bestuur de melder horen.

Binnen een periode van acht weken vanaf het moment van de interne melding, wordt de melder door de Raad van Bestuur respectievelijk door de Raad van Toezicht schriftelijk op de hoogte gesteld van het inhoudelijk standpunt omtrent het gemelde vermoeden van een missstand. Daarbij wordt tevens aangegeven tot welke stappen de interne melding heeft geleid. Het standpunt wordt geformuleerd met inachtneming van het eventueel vertrouwelijke karakter van de te verstrekken (bedrijfs)informatie en de ter zake geldende wettelijke bepalingen, zoals privacyregelgeving.
De Raad van Bestuur respectievelijk de Raad van Toezicht zal in een gesprek met de melder dan wel de vertrouwenspersoon het inhoudelijke standpunt omtrent het gemelde vermoeden van een misstand toelichten en de melder in staat stellen hier op te reageren.
Als het standpunt niet binnen acht weken kan worden gegeven, wordt de melder door de Raad van Bestuur respectievelijk door de Raad van Toezicht hiervan voor het verstrijken van de periode van acht weken schriftelijk in kennis gesteld. Daarbij wordt aangegeven binnen welke termijn de melder het standpunt tegemoet kan zien. Deze aanvullende termijn mag maximaal vier weken bedragen.

Artikel 7: Externe melding
1) De melder kan na het doorlopen van de procedure inzake de interne melding als bedoeld in artikel 3 en 6 een redelijk vermoeden van een misstand extern melden, indien:
   a) de melder het niet eens is met het standpunt als bedoeld in artikel 6 en van oordeel is dat het vermoeden van een misstand ten onrechte terzijde is gelegd en dit in lijn met artikel 6 lid 4 aan de Raad van Bestuur respectievelijk de Raad van Toezicht heeft laten weten;
   b) de melder het niet eens is met de wijze waarop de werkgever zich jegens de melder heeft gedragen naar aanleiding van een melding van een vermoeden van een misstand en dit in lijn met artikel 6 lid 4 aan de Raad van Bestuur respectievelijk de Raad van Toezicht heeft laten weten.
   c) de melder geen standpunt heeft ontvangen binnen de termijn(en) als bedoeld in artikel 6 leden 3 en 5.
2) De melder kan direct een externe melding doen van een vermoeden van een misstand indien het eerst doen van een interne melding in redelijkheid niet van hem kan worden gevraagd. Dat is in ieder geval aan de orde indien dit uit enig wettelijk voorschrift voortvloeit of sprake is van:
   a) acuut gevaar, waarbij een zwaarwegend en spoedeisend maatschappelijk belang onmiddellijke externe melding noodzakelijk maakt;
   b) een redelijk vermoeden dat de Raad van Bestuur en één of meerdere leden van de Raad van Toezicht binnen Adullam bij de vermoede misstand betrokken zijn;
   c) een situatie waarin de melder in redelijkheid kan vrezen voor tegenmaatregelen als gevolg van de

interne melding;
   d) een duidelijk aanwijsbare dreiging van verduistering of vernietiging van bewijsmateriaal;
   e) een eerdere melding overeenkomstig de procedure van dezelfde misstand, die de misstand niet heeft weggenomen;
   f) een wettelijke plicht tot directe externe melding.
3) De melder kan de externe melding doen bij een externe derde. Daarbij geldt dat de melding van het vermoeden van een misstand plaats dient te vinden aan die externe derde/externe instantie die daarvoor naar redelijk oordeel het meest in aanmerking komt. De melder houdt enerzijds rekening met de effectiviteit waarmee die externe derde kan ingrijpen en anderzijds met het belang van Adullam bij een zo gering mogelijke schade als gevolg van dat ingrijpen. Onder externe derden wordt in ieder geval verstaan:
   a) een instantie die belast is met de opsporing van strafbare feiten;
   b) een instantie die is belast met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens enig wettelijk voorschrift;
   c) een andere daartoe bevoegde instantie waar het vermoeden van een misstand kan worden gemeld, waaronder de afdeling onderzoek van het Huis voor Klokkenluiders.

Artikel 8: Rechtsbescherming melder

1) De melder van een vermoeden van een misstand die te goeder trouw zowel in formeel als in materieel opzicht zorgvuldig handelt, wordt in zijn rechtspositie beschermd. Hieronder wordt verstaan dat de melder door of vanwege zijn of haar melding van een vermoeden van een misstand op geen enkele wijze wordt benadeeld in zijn rechtspositie jegens Adullam.
2) Rechtspositionele besluiten, indien en voor zover deze verband houden met de melding van een redelijk vermoeden van een misstand die in ieder geval onder de in lid 1 bedoelde rechtsbescherming vallen, zijn besluiten gericht op het:
   a) verlenen van ontslag, anders dan op eigen verzoek;
   b) tussentijds beëindigen of het niet verlengen van een tijdelijk dienstverband;
   c) niet omzetten van een tijdelijk dienstverband in een vast dienstverband;
   d) verplaatsen of overplaatsen of het weigeren van een verzoek daartoe;
   e) treffen van een disciplinaire maatregel;
   f) onthouden van salarisverhoging;
   g) onthouden van promotiekansen;
   h) afwijzen van verlof.
3) Van formeel zorgvuldig handelen is sprake indien:
   a) de melder de desbetreffende feiten eerst intern aan de orde heeft gesteld als bedoeld in Artikel 3, tenzij dat in redelijkheid niet van hem/haar kon worden gevergd zoals voorzien in deze regeling;
   b) de melder bij externe melding zoals voorzien in deze regeling de feiten op een passende en evenredige wijze bekend maakt.
4) Van materieel zorgvuldig handelen is sprake indien:
   a) de melder een op redelijke gronden gebaseerd vermoeden heeft dat de betreffende feiten juist zijn;
   b) de externe bekendmaking een maatschappelijk belang betreft als bedoeld in Artikel 1 lid 2 onder b in het geding is;
   c) het belang van externe bekendmaking in maatschappelijk opzicht prevaleert boven het belang van Adullam bij geheimhouding.

Artikel 9: Slotbepalingen

1) Deze regeling treedt in werking op 2 december 2016.
2) Deze regeling wordt algemeen bekend gemaakt en is te vinden op www.adullamzorg.nl.

C. Toelichting op de regeling

Hoofdstuk 1: Definities

Centrale begrippen
In de regeling staat één begrip centraal: het vermoeden van een misstand. Bij een misstand is het maatschappelijk belang in het geding.
De regeling gaat uit van het principe dat de melder in beginsel intern melding doet.

De mogelijkheid tot externe bekendmaking, het zogenaamde klokkenluiden, is voorbehouden aan de categorie ernstige immorele praktijken met een groot maatschappelijk belang. De externe melding van het vermoeden van een misstand gebeurt niet toevallig of met het oogmerk van eigen belang: de klokkenluider heeft nadrukkelijk de bedoeling de noodklok te luiden om de gemeenschap te waarschuwen voor een specifieke, acute of dreigende misstand. Met de openbaarmaking dient de klokkenluider aldus het algemeen belang. Deze externe melding vindt op proportionele wijze plaats aan personen of organen die met het oog op effectief ingrijpen, het meest in aanmerking komen. Daarbij dient de melder de klokkenluidersregeling in acht te nemen.
Met de invoering van de Wet Huis voor Klokkenluiders is tevens een Afdeling onderzoek ingesteld, die externe meldingen ontvangt en beoordeelt.

Hoofdstuk 2: Interne procedure

Rol Raad van Bestuur/Raad van Toezicht
Het vermoeden van een misstand betreft aangelegenheden van een zodanige ernst, dat die tot de verantwoordelijkheid van de Raad van Bestuur behoren. Daarom vindt de melding in principe aan de (voorzitter van de) Raad van Bestuur plaats. Betreft de melding het functioneren van de Raad van Bestuur, dan wordt de melding in behandeling genomen door de Raad van Toezicht.

Voor Adullam is de interne melding een belangrijk instrument om zo nodig haar verantwoordelijkheid te nemen en in te grijpen. De Raad van Bestuur dient daarom tijdig kennis te dragen van vermoedens van een misstand, zodat zij passende maatregelen kan nemen.

Adviseur
Met een adviseur doelt deze regeling op een persoon die uit hoofde van zijn functie geheimhouding is verschuldigd, zoals een advocaat. Deze adviseur kan de melder adviseren over de passende weg voor de melding. Bovendien kan de adviseur hem/haar wijzen op eventuele risico's. De hier bedoelde adviseur heeft uit hoofde van zijn functie een geheimhoudingsplicht. We wijzen erop dat de melder die de door hem/haar vermoede onregelmatigheid of misstand in goed vertrouwen voorlegt aan iemand zonder beroeps- of ambtsgeheim, die de misstand vervolgens in de publiciteit brengt, er rekening mee dient te houden dat hem/haar dat kan worden aangerekend. Het is derhalve van groot belang dat de melder een adviseur ten allen tijde vooraf om geheimhouding vraagt en vast te leggen dat de adviseur deze geheimhoudingsplicht aanvaardt.

Afdeling advies van het Huis voor Klokkenluiders
Met de invoering van de Wet Huis voor Klokkenluiders is het voor de melder mogelijk om informatie, advies of ondersteuning bij de afdeling advies van het Huis van Klokkenluiders te vragen over de te ondernemen stappen inzake het vermoeden van een misstand. Daarnaast geeft deze afdeling algemene voorlichting over het omgaan met een vermoeden van een misstand. Ook kan deze afdeling verwijzen naar bestuursorganen of diensten die zijn belast met de opsporing van strafbare feiten of met het toezicht op de naleving van wettelijke

voorschriften.

Hoofdstuk 3: Externe melding

Kenmerkend voor de klokkenluidersregeling is de mogelijkheid tot externe melding van redelijke vermoedens van illegale of immorele praktijken die plaatsvinden onder verantwoordelijkheid van Adullam en waarbij een groot maatschappelijk belang in het geding is, aan personen of organisaties die daartegen effectief in kunnen grijpen.
Hoofdregel daarbij is dat eerst de interne procedure omtrent een misstand doorlopen moet zijn.
Hierop zijn in de regeling echter uitzonderingen voorzien, bijvoorbeeld in situaties waarin dit in redelijkheid niet gevergd kan worden, er acuut gevaar dreigt of wanneer op grond van de wet een meldingsplicht bestaat, zoals aan het Openbaar Ministerie.

Externe melding is gerechtvaardigd als er van een zodanig zwaarwegend maatschappelijk belang sprake is, dat het belang van Adullam bij geheimhouding daarvoor moet wijken. Het klokkenluiden kan echter grote gevolgen hebben. Adullam kan in diskrediet worden gebracht en schade leiden. Deels is schade vaak niet te voorkomen, wel kan onnodige schade voorkomen worden. Daarom dient externe melding van het vermoeden van een misstand plaats te vinden aan die externe persoon of organisatie die daarvoor naar redelijk oordeel het meest in aanmerking komt. Dit zijn primair organisaties als de Inspectie voor de Gezondheidszorg, de Arbeidsinspectie of het Openbaar Ministerie. Daarbij houdt de melder enerzijds rekening met de effectiviteit waarmee die externe derde kan ingrijpen en anderzijds het belang van Adullam bij een zo gering mogelijke schade als gevolg van dat ingrijpen. Van de melder wordt met andere woorden verwacht dat hij proportioneel handelt.

Afdeling onderzoek van het Huis van Klokkenluiders
Met de invoering van de Wet Huis voor Klokkenluiders is een Afdeling onderzoek van het Huis van Klokkenluiders ingesteld. Die ontvangt en beoordeelt ook externe meldingen. De externe melding bij een Afdeling onderzoek dient te worden gedaan door middel van een verzoekschrift en moet aan een aantal wettelijke vereisten voldoen. Verwezen wordt naar artikel 5 en artikel 6 van de Wet Huis voor Klokkenluiders. Onder andere zal de Afdeling onderzoek het verzoekschrift in beginsel niet in behandeling nemen als de melder niet eerst intern het vermoeden van een misstand heeft gemeld, tenzij dat van de melder in redelijkheid niet kan worden gevraagd.

Als het verzoekschrift in behandeling wordt genomen door de Afdeling onderzoek, dan zal deze afdeling onderzoek doen naar het vermoeden van een misstand, de wijze waarop de werkgever zich jegens de werknemer heeft gedragen naar aanleiding van een melding van een vermoeden van een misstand en een algemene aanbeveling formuleren over het omgaan met een vermoeden van een misstand.

Hoofdstuk 4: Rechtsbescherming melder
De rechtsbescherming van de te goeder trouw handelende melder vormt de kern van deze regeling. Die bescherming houdt in dat deze melder op geen enkele wijze wegens de melding van een vermoeden van een misstand mag worden benadeeld in zijn of haar rechtspositie binnen Adullam.

Anonieme melding dient zoveel mogelijk voorkomen te worden. Reden daarvoor is dat het niet mogelijk is de melder aldus aan te kunnen spreken en om nadere uitleg te vragen over de misstand. Ook kan aan een anonieme melder geen rechtsbescherming worden geboden vanwege zijn anonimiteit.

Deze rechtspositionele bescherming betekent overigens niet dat er geen arbeidsrechtelijke maatregelen meer kunnen worden getroffen ten aanzien van een melder. Dit mag alleen niet indien en voor zover een dergelijk besluit verband houdt met een melding van een redelijk vermoeden van een misstand.